

PRAVILNIK O POSTUPANJU U SLUČAJU UNUTRAŠNJEG UZBUNJIVANJA

1. UVODNE ODREDBE

Član 1

U skladu sa članom 16. Zakona o zaštiti uzbunjivača („Sl. glasnik RS, br. 128/2014) i članom 1. Pravilnika o načinu unutrašnjeg uzbunjivanja, način određivanja ovlašćenog lica kod poslodavca, kao i drugim pitanjima od značaja za unutrašnje uzbunjivanje kod poslodavca koji ima više od deset zaposlenih ("Sl. glasnik RS", br. 49/2015 i 44/2018 - dr. zakon) OTP banka Srbija a.d. Novi Sad (u daljem tekstu banka) donosi ovaj Pravilnik.

Član 2

Ovim pravilnikom se određuje postupak unutrašnjeg uzbunjivanja, način određivanja lica ovlašćenog za prijem informacije i vođenje postupka unutrašnjeg uzbunjivanja kao i druga pitanja od značaja za unutrašnje uzbunjivanje u banci.

Član 3

Pojedini izrazi u ovom Pravilniku imaju sledeće značenje:

Uzbunjivanje: otkrivanje informacije o kršenju propisa, kršenju ljudskih prava, opasnosti po život, javno zdravlje, bezbednost, životnu sredinu, kao i radi sprečavanja štete velikih razmera;

Uzbunjivač: fizičko lice koje izvrši uzbunjivanje u vezi sa svojim radnim angažovanjem, postupkom zapošljavanja, poslovnom saradnjom i pravom vlasništva na privrednom društvu;

Poslodavac: u smislu ovog Pravilnika Poslodavac je banka;

Odgovorno lice: lice kome su u Banci povereni određeni poslovi koji se odnose na upravljanje, poslovanje ili proces rada;

Radno angažovanje: radni odnos, rad van radnog odnosa, volontiranje, vršenje funkcije, kao i svaki drugi faktički rad za banku odnosno ugovorni odnos usmeren na vršenje rada;

Ovlašćeni organ: organ Republike Srbije, teritorijalne autonomije ili jedinice lokalne samouprave ili nosilac javnih ovlašćenja nadležan da postupa po informaciji kojom se vrši uzbunjivanje, u skladu sa zakonom;

Štetna radnja: svako činjenje ili nečinjenje u vezi sa uzbunjivanjem kojim se uzbunjivaču ili licu koje ima pravo na zaštitu kao uzbunjivač ugrožava ili povređuje pravo, odnosno kojim se ta lica stavljaju u nepovoljniji položaj.

Unutrašnje uzbunjivanje: otkrivanje informacije banci, odnosno licu ovlašćenom za prijem informacija i vođenje postupka u vezi sa unutrašnjim uzbunjivanjem.

Član 4

Pravilnik se primenjuje u filijalama (ekspoziturama) i u centrali banke.

Prava iz ovog Pravilnika imaju sva radno angažovana lica u banci.

2. POSTUPAK UNUTRAŠNJEG UZBUNJIVANJA

Član 5

Postupak unutrašnjeg uzbunjivanja započinje dostavljanjem informacije licu ovlašćenom za prijem informacija i vođenje postupka u vezi sa unutrašnjim uzbunjivanjem u banci.

Dostavljanje informacija od strane uzbunjivača može biti pisano ili usmeno.

Pismeno dostavljanje informacije u vezi sa unutrašnjim uzbunjivanjem može se izvršiti neposrednom (ličnom) predajom, običnom ili preporučenom pošiljkom na adresu Trg slobode 7, Novi Sad, kao i elektronskom poštom na e-mail adresu:

uzbunjivanje@otpbanka.rs

Vremenom prijema informacije smatra se:

- datum predaje pošiljke pošti u slučaju slanja poštom preporučenom pošiljkom,
- datum prijema pošiljke u banci u slučaju slanja poštom običnom pošiljkom.
- vreme koje je naznačeno u potvrdi o prijemu u slučaju da je informacija upućena elektronskom poštom.

Kada se dostavljanje informacija vrši običnim i preporučenim pošiljkama na koverti treba naznačiti da se upućuje licu zaduženom za prijem informacija i vođenje postupka u vezi sa uzbunjivanjem ili na vidljivom mestu na omotu treba navesti da se radi o informaciji u vezi sa unutrašnjim uzbunjivanjem, kako bi se neotvorena pošiljka predala isključivo licu zaduženom za prijem informacije i vođenje postupka u vezi sa unutrašnjim uzbunjivanjem.

Kada se dostavljanje informacija vrši usmeno, lice ovlašćeno za prijem informacija i vođenje postupka u vezi sa unutrašnjim uzbunjivanjem dužno je, pre davanja izjave o informacijama u vezi sa unutrašnjim uzbunjivanjem, da obavesti uzbunjivača o svojim pravima propisanim Zakonom, a naročito da ne mora otkrivati svoj identitet, odnosno da ne mora potpisati zapisnik i potvrditi o prijemu informacije u vezi sa unutrašnjim uzbunjivanjem.

Usmeno dostavljanje informacija u vezi sa unutrašnjim uzbunjivanjem vrši se ličnim iznošenjem informacija ili telefonskim putem na broj 021/4800518, nakon čega se sastavlja **Zapisnik o usmeno dostavljenoj informaciji u vezi sa unutrašnjim uzbunjivanjem (Referenca ID 6594)**

Prilikom prijema informacije lice ovlašćeno za prijem informacija i vođenje postupka u vezi sa unutrašnjim uzbunjivanjem dužno je da čim primi informaciju sačini **Potvrdi o prijemu informacije u vezi sa unutrašnjim uzbunjivanjem (Referenca ID 6592)**.

Informacije vezane za postupak unutrašnjeg uzbunjivanja mogu se dostavljati anonimno. Zaštita podataka o ličnosti uzbunjivača definisana je članom 7. ovog Pravilnika.

Lice ovlašćeno za prijem informacija i vođenje postupka u vezi sa unutrašnjim uzbunjivanjem je dužno da postupi po informaciji bez odlaganja, a najkasnije u roku od 15 dana od dana prijema informacije.

U cilju provere informacije u vezi sa unutrašnjim uzbunjivanjem, lice ovlašćeno za prijem informacija i vođenje postupka u vezi sa unutrašnjim uzbunjivanjem preduzima i organizuje sprovođenje odgovarajućih radnji, o čemu se obaveštava Izvršni odbor Banke kao poslodavac, kao i uzbunjivač, ukoliko je to moguće na osnovu raspoloživih podataka.

Lice ovlašćeno za prijem informacija i vođenje postupka u vezi sa unutrašnjim uzbunjivanjem ima pravo pristupa svim podacima/dokumentaciji kao i prostorijama Banke koji su neophodni za vođenje postupka i izradu izveštaja.

Ukoliko se ukaže potreba za tim, u zavisnosti od karaktera primljene informacije (tip događaja, umešana lica), uvažavajući i razuđenost mreže ekspozitura i teritorijalni raspored istih, a u cilju otklanjanja štetnih radnji u vezi sa primljenom informacijom, lice ovlašćeno za prijem informacija i vođenje postupka u vezi sa unutrašnjim uzbunjivanjem može postupak sprovoditi uz angažovanje zaposlenih iz drugih organizacionih delova Banke, poštujući pri tome princip zaštite identiteta uzbunjivača. Angažovanje zaposlenih iz drugih organizacionih jedinica sprovodi se na osnovu Ovlašćenja za postupanje u postupku unutrašnjeg uzbunjivanja (**Referenca ID 11997**) koje izdaje lice ovlašćeno za prijem informacija i vođenje postupka u vezi sa unutrašnjim uzbunjivanjem. Ovo Ovlašćenje mora da sadrži konkretne aktivnosti zaposlenog koji postupa kao predstavnik lica ovlašćenog za prijem informacija i vođenje postupka u vezi sa unutrašnjim uzbunjivanjem (u daljem tekstu: Predstavnik ovlašćenog lica). Neposredni rukovodilac Predstavnika ovlašćenog lica mora biti konsultovan pre angažovanja radi omogućavanja prioriteta u postupanju.

Na Predstavnika ovlašćenog lica se odnose Zakonom propisane obaveze, prava koje ima lice ovlašćeno za prijem informacija i vođenje postupka u vezi sa unutrašnjim uzbunjivanjem prilikom postupanja u skladu sa Ovlašćenjem za postupanje u postupku unutrašnjeg uzbunjivanja kao i pravo na zaštitu koje ostvaruje Povezano lice.

Tokom vođenja postupka u vezi sa unutrašnjim uzbunjivanjem od zaposlenih odnosno radnog angažovanih lica, radi provere primljene informacije mogu se uzimati izjave.

Ako se tokom vođenja postupka u vezi sa unutrašnjim uzbunjivanjem od zaposlenih odnosno radno angažovanih lica uzimaju izjave, lice ovlašćeno za prijem informacija i vođenje postupka u vezi sa unutrašnjim uzbunjivanjem, njegova zamena kao i Predstavnik ovlašćenog lica o tome sastavlja **Zapisnik o uzetim izjavama u vezi sa postupkom unutrašnjeg uzbunjivanja (Referenca ID 6595)**.

Na sadržinu zapisnika davalac izjave može staviti prigovor.

Lice ovlašćeno za prijem informacija i vođenje postupka u vezi sa unutrašnjim uzbunjivanjem je dužno da, na zahtev uzbunjivača, pruži obaveštenja uzbunjivaču o toku i radnjama preduzetim u postupku, kao i da omogući uzbunjivaču da izvrši uvid u spise predmeta i da prisustvuje radnjama u postupku.

Lice ovlašćeno za prijem informacija i vođenje postupka u vezi sa unutrašnjim uzbunjivanjem je dužno da obavesti uzbunjivača o ishodu postupka po njegovom okončanju, u roku od 15 dana od dana okončanja postupka.

Po okončanju postupka lice ovlašćeno za prijem informacija i vođenje postupka u vezi sa unutrašnjim uzbunjivanjem sastavlja **Izveštaj o preduzetim radnjama u postupku o informaciji u vezi sa unutrašnjim uzbunjivanjem (Referenca ID 6593)**, predlaže mere radi otklanjanja uočenih nepravilnosti i posledica štetne radnje nastalih u vezi sa unutrašnjim uzbunjivanjem ukoliko je nepravilnost utvrđena odnosno ukoliko je štetna radnja nastala.

Izveštaj se dostavlja Izvršnom odboru banke i uzbunjivaču, o kome se uzbunjivač može izjasniti.

Banka je dužna da, u okviru svojih ovlašćenja, preduzme mere radi otklanjanja utvrđenih nepravilnosti u vezi sa informacijom, zaštititi uzbunjivača od štetne radnje, kao i da preduzme neophodne mere radi obustavljanja štetne radnje i otklanjanja posledica štetne radnje.

3. INFORMACIJA KOJA SADRŽI TAJNE PODATKE

Član 6

Informacija može da sadrži tajne podatke.

Ako su u informaciji sadržani tajni podaci, uzbunjivač je dužan da se prvo obrati licu ovlašćenom za prijem informacije i vođenje postupka u vezi sa unutrašnjim uzbunjivanjem, a ako se informacija odnosi na lice ovlašćeno za prijem informacija i vođenje postupka u vezi sa unutrašnjim uzbunjivanjem u smislu ovog Pravilnika, informacija se podnosi Izvršnom odboru banke.

U slučaju da banka, odnosno lice ovlašćeno za prijem informacija i vođenje postupka u vezi sa unutrašnjim uzbunjivanjem nije u roku od 15 dana postupilo po informaciji u kojoj su sadržani tajni podaci, odnosno ako nije odgovorilo ili nije preduzelo odgovarajuće mere iz svoje nadležnosti, uzbunjivač može da se obrati Ovlašćenom organu.

U slučaju da se informacija odnosi na članove Izvršnog ili Upravnog odbora banke odnosno Odbora za reviziju, informacija se podnosi Ovlašćenom organu.

Ako su u informaciji sadržani tajni podaci, uzbunjivač ne može uzbuniti javnost, ako propisima nije drugačije regulisano.

Ako su u informaciji sadržani tajni podaci, uzbunjivač i druga lica su dužni da se pridržavaju opštih i posebnih mera zaštite tajnih podataka propisanih zakonom koji uređuje tajnost podataka.

4. ZAŠTITA PODATAKA O LIČNOSTI UZBUNJIVAČA

Član 7

Lice ovlašćeno za prijem informacija i vođenje postupka u vezi sa unutrašnjim uzbunjivanjem dužno je da štiti podatke o ličnosti uzbunjivača, odnosno podatke na osnovu kojih se može otkriti identitet uzbunjivača, osim ako se uzbunjivač ne saglasi sa otkrivanjem tih podataka, a u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti.

Banka ne sme preduzimati mere u cilju otkrivanja identiteta anonimnog uzbunjivača.

Svako lice koje sazna podatke iz prvog stava ovog člana, dužno je da štiti te podatke.

Lice ovlašćeno za prijem informacije i vođenje postupka u vezi sa unutrašnjim uzbunjivanjem, dužno je da prilikom prijema informacije, obavesti uzbunjivača da njegov identitet može biti otkriven nadležnom organu, ukoliko bez otkrivanja identiteta uzbunjivača ne bi bilo moguće postupanje tog organa kao i da ga obavesti o merama zaštite učesnika u krivičnom postupku.

Ako je u toku postupka neophodno da se otkrije identitet uzbunjivača, lice ovlašćeno za prijem informacija i vođenje postupka u vezi sa unutrašnjim uzbunjivanjem dužno je da o tome, pre otkrivanja identiteta, obavesti uzbunjivača.

Podaci o uzbunjivaču ne smeju se saopštiti licu na koje se ukazuje u informaciji, sem ako je posebnim zakonom drugačije propisano.

5. ZAŠTITA UZBUNJIVAČA I DRUGIH LICA

Član 8

Uzbunjivač ima pravo na zaštitu, u skladu sa zakonom i članom 9 ovog Pravilnika:

- ako izvrši uzbunjivanje kod Banke, ovlašćenog organa ili javnosti na način propisan zakonom;
- ako otkrije informaciju o kršenju propisa, kršenju ljudskih prava, opasnosti po život, javno zdravlje, bezbednost, životnu sredinu, kao i radi sprečavanja štete velikih razmera, u roku od jedne godine od dana saznanja za izvršenu radnju zbog koje vrši uzbunjivanje, a najkasnije u roku od deset godina od dana izvršenja te radnje

- ako bi u trenutku uzbunjivanja, na osnovu raspoloživih podataka, u istinitost informacije, poverovalo lice sa prosečnim znanjem i iskustvom kao i uzbunjivač.

Povezano lice ima pravo na zaštitu kao uzbunjivač ako učini verovatnim da je prema njemu preduzeta štetna radnja zbog povezanosti sa uzbunjivačem.

Osim toga, pravo na zaštitu ima lice koje učini verovatnim da je prema njemu preduzeta štetna radnja, ako je lice koje je preduzelo štetnu radnju, pogrešno smatralo da je to lice uzbunjivač, odnosno povezano lice.

Lice koje traži podatke u vezi sa informacijom, ima pravo na zaštitu kao uzbunjivač, ako učini verovatnim da je prema njemu preduzeta štetna radnja zbog traženja tih podataka.

6. ZABRANA STAVLJANJA UZBUNJIVAČA U NEPOVOLJNIJI POLOŽAJ

Član 9

Banka ne sme činjenjem ili nečinjenjem da stavi uzbunjivača u nepovoljniji položaj u vezi sa uzbunjivanjem (u odnosu na ostala radno angažovana lica zbog statusa uzbunjivača), a naročito ako se nepovoljniji položaj odnosi na:

- 1) zapošljavanje;
- 2) sticanje svojstva pripravnika ili volontera;
- 3) rad van radnog odnosa;
- 4) obrazovanje, osposobljavanje ili stručno usavršavanje;
- 5) napredovanje na poslu, ocenjivanje, sticanje ili gubitak zvanja;
- 6) disciplinske mere i kazne;
- 7) uslove rada;
- 8) prestanak radnog odnosa;
- 9) zaradu i druge naknade iz radnog odnosa;
- 10) učešće u dobiti;
- 11) isplatu nagrade i otpremnine;
- 12) raspoređivanje ili premeštaj na drugo radno mesto;
- 13) nepreduzimanje mera radi zaštite zbog uznemiravanja od strane drugih lica;
- 14) upućivanje na obavezne zdravstvene preglede ili upućivanje na preglede radi ocene radne sposobnosti.

Uzbunjivač prema kome je preduzeta štetna radnja u vezi sa uzbunjivanjem ima pravo na sudsku zaštitu, koja se ostvaruje podnošenjem tužbe za zaštitu u vezi sa uzbunjivanjem nadležnom sudu u roku od šest meseci od dana saznanja za preduzetu štetnu radnju, odnosno tri godine od dana kada je štetna radnja preduzeta.

Tužbom za zaštitu u vezi sa uzbunjivanjem, u skladu sa zakonom, ne može se pobijati zakonitost pojedinačnog akta poslodavca kojim je rešavano o pravima, obavezama i odgovornostima zaposlenog po osnovu rada.

7. ZABRANA ZLOUPOTREBE UZBUNJIVANJA

Član 10

Zabranjena je zloupotreba uzbunjivanja. Zloupotrebu uzbunjivanja vrši lice koje:

- a) dostavi informaciju za koju je znalo da nije istinita;
- b) pored zahteva za postupanje u vezi sa informacijom kojom se vrši uzbunjivanje traži protivpravnu korist.

8. OBAVEZA BANKE

Član 11

Banka sva radno angažovana lica Obaveštava o pravima uzbunjivača, postupku uzbunjivanja kao i drugim pitanjima od značaja za uzbunjivanje i zaštitu uzbunjivača.

Izvršni odbor banke Odlukom imenuje lice za prijem informacija i vođenje postupka u vezi sa uzbunjivanjem i njegovu zamenu koja postupa u slučaju odsustva, uočenog sukoba interesa odnosno u slučaju kada postupak uključuje ovo lice.

Banka je, u skladu sa članom 2. Pravilnika o načinu unutrašnjeg uzbunjivanja, načinu određivanja ovlašćenog lica kod poslodavca kao i drugim pitanjima od značaja za unutrašnje uzbunjivanje kod poslodavca koji ima više od deset zaposlenih, imenovala lice ovlašćeno za prijem informacija i vođenje postupka u vezi sa unutrašnjim uzbunjivanjem. Odluka o imenovanju lica i zamenika ovlašćenog za prijem informacija i vođenje postupka u vezi sa uzbunjivanjem se objavljuje na intranet stranici – DMS-u.